

**MAZE
RET
KÜTÜP
HANESİ**

Seni Böyle Alıkoyan Nedir ?

Mazeret Kütüphanesi

Zekeriya Efiloğlu

Genel Yayın Yönetmeni: Hayati Bayrak

Yayın Yönetmeni: Enes Celep

Editör: Furkan Kadir

Mizanpaj: Zeynep Bayrak

Kapak Tasarımı: Abdullah Esat Uzun

Hayat Yayınları: 841

Başarı: 170

1. Baskı: İstanbul / Eylül 2026

ISBN: 978-605-151-631-8

Yayıncı Sertifika No: 75092

© 2026 Hayat Yayıncılık İletişim Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Ticaret A.Ş.

Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

Baskı: Alioğlu Matbaacılık

Matbaa Sertifika No: 45121

Molla Gürani Mahallesi Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3 Daire: 5

34093 Fındıkzade - Fatih / İstanbul Tel: (212) 613 11 00 | Gsm: (530) 259 80 96

www.hayatyayinlari.com | e-posta: hayat@hayatyayinlari.com

ZEKERİYA EFİLOĞLU

**MAZE
RET
KÜTÜP
HANESİ**

Seni Böyle Alıkoyan Nedir ?

Hayat

Zekeriya Efiloğlu

28.03.1972 yılında Ordu ilinin Akkuş ilçesinde doğdu. Ünye Anafartalar İlkokulu'nu ve yatılı olarak Samsun/Lâdik Akpınar Öğretmen Lisesi'ni bitirdi. Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi'nden 1993 yılında mezun oldu. Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesindeki Hilallı İlköğretim Okulu'nda, Birecik ilçesindeki Yunus Emre İlkokulu ve 100. Yıl İlkokulu'nda, Gaziantep'teki Şehit Karayılan İlköğretim Okulu'nda öğretmenlik yaptı. Daha sonra Fatih Sultan Mehmet İlköğretim Okulu, Gaziantep Öğretmenevi ve ASO'da müdürlük görevine getirildi. Ahmet Yesevi Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi alanında yüksek lisans yapan Efiloğlu, Gaziantep/Şahinbey ilçesi Gülşen Batar Anadolu Lisesi'nde müdürlük yaptıktan sonra Büyükşehir Belediyesi'nde Gençlik Hizmetleri ve Spor Daire Başkanı olarak görev yaptı.

Gaziantep Metropol ve Gaziantep 27 gibi yerel gazetelerde ve bazı kamu gazetesi sitelerinde köşe yazıları yazdı. Bunun dışında Bahar TV'de Dönemeç, Kanal 5'te Ahde Vefa ve Yansımalar programlarını hazırlayıp sundu. Yine kendisinin hazırlayıp sunduğu, yaklaşık bir yıl süren radyo programı da oldu. Türkiye Yazarlar Birliği Gaziantep Kurucu Başkanlığı görevini yürüttü. Gaziantep Öğretmenevi ve ASO Müdürlüğü görevindeyken üç yarışma düzenledi. Bunları "Yapraktaki Damlalar", "Bir Şiirdir Öğretmen" ve "Sana Emanet" adlı kitaplarla basılı hâle getirdi. Bir edebiyat sitesinin Antoloji 1, 2 ve 3 kitaplarını çıkaran Efiloğlu, hâlen gençlik ve gelecek, aşk ve sevgi ekseninde gençliğin duygusal problemleri ve aile içi iletişim konuları hakkında seminerler vermeye devam etmektedir.

Evli ve üç çocuk babasıdır...

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	7
---------------------	----------

I. BÖLÜM:

KENDİNE GEÇ KALANLAR	11
Kalbim Meşguldü, Bildirimlere Bakıyordum.	13
Zamanım Yoktu Ama Her Şeye Yetiştim	22
Yalnız Değildim Ama Kimse Yoktu.	30
Herkes Böyle Yaşıyor Sanmışım	38
Kimseye Anlatmadım, Geçer Sandım.	47
Sessizliğe Dayanamadım, Gürültüye Sığındım	56
Kendimi Bulmaya Çıkmışım, Kendimden Kaçtım.	64
Dua Ettim Ama Dinlemeye Vaktim Yoktu	74

II. BÖLÜM:

YÜKÜNÜ YALNIZ TAŞIYANLAR	85
Kalbim Kırık Değil, Artık Hissetmiyor.	87
İçim Karışık Ama Vaktim Yok	97
Ben Değerliyim Denince Utandım	105
Yüküm Ağır Değil, Yalnız Taşıyorum.	114
İnancım Var Ama Güvenim Yok	122
Ölmek İstemiyorum, Yaşamak Yoruyor	131
Kalbimi Koruyamadım, Çünkü Yoruldum.	141
Beni Kimse Anlamıyor, Kendim Dâhil.	149

III. BÖLÜM:

YÖNÜNÜ YENİDEN BULANLAR	159
İyi Olmak İçin Önce Dibe Vurmalyımışım	161
Allah Beni Anlar Diye Hiç Anlamaya Çalışmadım	169
Bir Gün Tövbe Edecektim, Takvime Yazmadım.	177

Affetsem Haklılığını Kaybederim Sandım.	184
Yol Var Ama Yönümü Kaybettim	192
Ben Böyleyim, Değişirsem Kim Olurum	201
Kalbimi Koruyordum, Kimseyi Almadım	211
Mazeret Yok.	217
SON SÖZ	223

ÖN SÖZ

Hayat, sırlarla dolu bir labirent gibidir. Ruh, bazen kendi yankısından bile ürken garip bir yolcuya dönüşür. İnsan yürür fakat nereye gittiğini bilmez; konuşur ancak ne söylediğini duymaz. Adımlarımızın sesi, düşündüğümüzden daha derinlerde kaybolur; kalbimizin fısıltıları çağın gürültüsüyle boğulur. Oysa gerçek, tüm bu karmaşanın sustuğu o deruni duyguda saklıdır. Bu kitap, işte tam da o gizemlerle örülü labirentin içinde yolunu kaybettiğini hissedene yazıldı. Sayfaları çevirdikçe şunu fark edeceksiniz: İnsan kendini mazeretlerin vesveselerinde kaybeder. Kendi nurundan kaçan her nefis, nihayetinde karanlık bir bahaneye sığınır.

“Kalbim meşguldü, bildirimlere bakıyordum.”, “Zamanım yoktu ama her şeye yetiştim.”, “Herkes böyle yaşıyor sanmıştım.” Bunlar sadece söz değil; sözüm ona modern insanın ruhunda açılmış derin yaralardır. Ve her yara, insanı ya inkâra sürükler ya da gerçeğe çağırır. Çünkü yara, ışığın içeri sızdığı tek kapıdır. Yüce Kitabımız bu hâli açıkça söyler: “İnsan, hesap günü, (azaptan kurtulmak için) her ne kadar birtakım mazeretler ileri sürse de aslında kendi nefsinin aleyhine (bütün azaları ile birlikte) bizzat kendisi şahittir.

Hayır! Aslında o insan, kendi aleyhine tanıktır. Daha doğru insan (bizzat) kendisine karşı bir şahittir.”

Bu kitap, tam da bu şahitliğin izini sürüyor ve sizin için hem bir ayna hem de bir pusula görevini üstleniyor. Aynadır; çünkü her başlık, her deney, insanı kendisiyle yüzleştirir. Aynadaki yabancı, aslında tanışmayı ertelediğiniz öz benliğinizdir. Pusuladır; çünkü her psikolojik çözümleme ve her manevi yorum, çağın her geçen gün artan kargaşasında kaybolmuş kalbe yön gösterir. Burada kalbin kırılması, yalnızlığın ağırlığı, değersizliğin sessiz çığlığı, korkunun gölgesi, sabrın aheste nefesi vardır. Her acı vuslata açılan gizli bir anahtar, her sayfa bir imge, her başlık bir davettir. Sizi başkasına değil, kendinize doğru çağırır.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurur: “Akıllı kişi, nefsini hesaba çeken ve ölüm sonrası için çalışan kişidir.” Bu kitap, sizi işte bu hesabı erteleyen mazeretlerle yüzleştirir. “*Mazeret yok.*” İlk bakışta sade bir ifade gibi görünür, değil mi? Ama içinde sorumluluk, cesaret ve özgürlük saklıdır. Çünkü mazeretin bittiği yerde insan başlar. Kendi zincirlerini kıran ruh, ancak o vakit aslının yani sonsuzluğun kokusunu alır. Bu kitap sizi bahanelerin konforundan çıkarıp kendi manevi pusulanızla yüzleşmeye davet eder. Okudukça şunu fark edeceksiniz: Hayatın koşuşturması, zamanın hızlanması, başkalarının beklentileri, korkularınız, yalnızlığınız... Hepsi birer öğretmendir. Ve her öğretmen size aynı soruyu sorar: “*Gerçekten yaşadın mı, yoksa sadece oyalandın mı?*” Oyalanmak, nefsin en sevdiği oyundur; oysa yaşamak, bir idrak ve iman meselesidir.

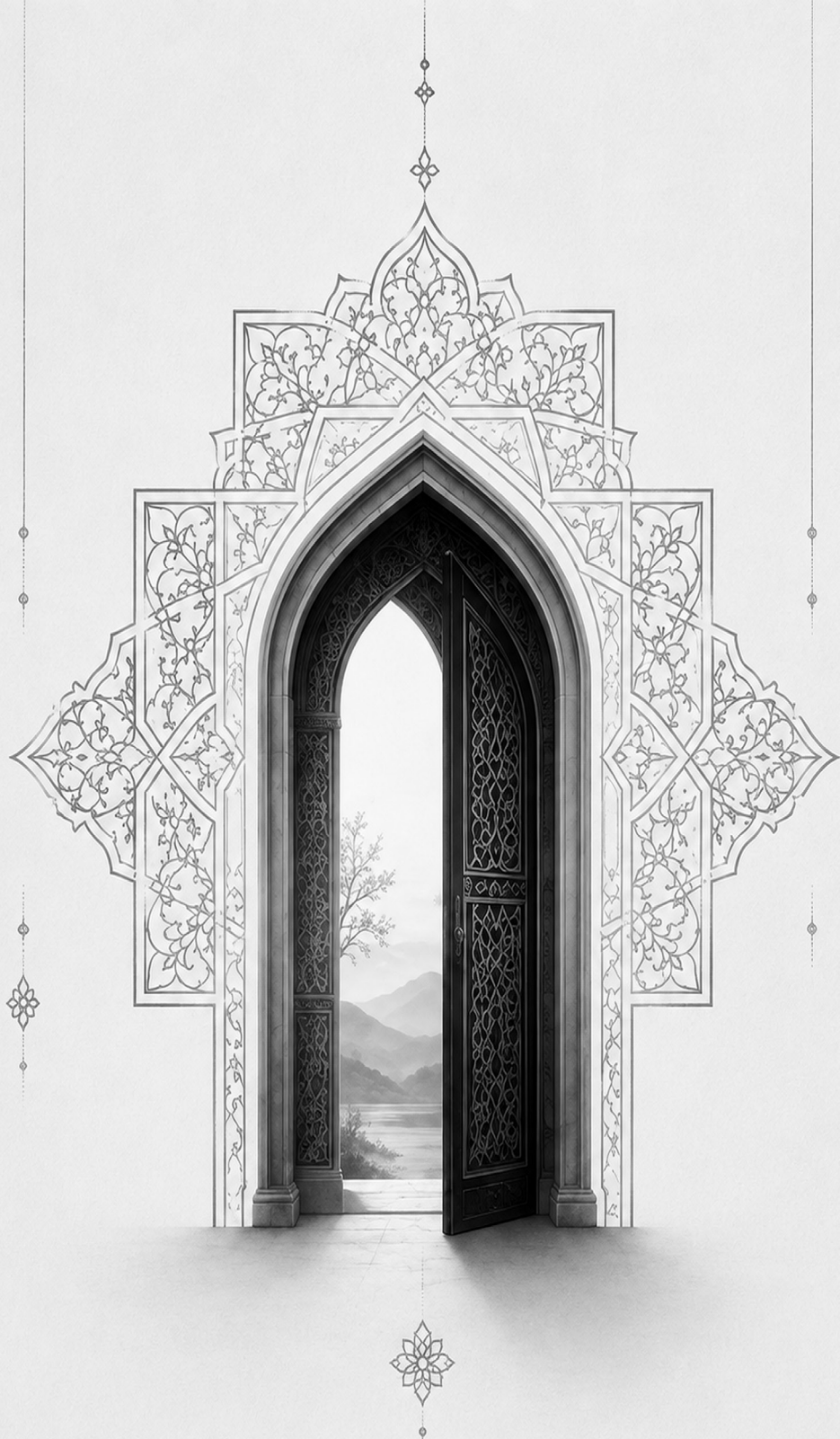
Yüce Kitabımız bize zamanın kıymetini hatırlatır: “Asra yemin olsun ki insan ziyandadır.” Zıyan, zamanın geçmesi mi yoksa kalbin farkına varmadan yaşaması mı? Ben söyleye-

Hoş geldiniz. Labirent şimdi sizin için başlıyor...
Ve labirentin sonu, asıl başlangıcın ta kendisidir.

yim: Ah bir bilebilsek... Kalp uyandığında zaman sonsuz bir secde olur... Hazır olun! Bu kitap sadece okunmak için değil, huzur dolu bir yolculuk yapmak için yazıldı. Her başlık ruhani bir kapıdır, her sayfa yolculuğunuzun en kıymetli adımıdır. Her adım, sizi kendi kalbinizin derinliklerine götürecektir. O derinlikte bulacağınız şey, aslında hep orada olan ama sizin bakmadığınız *nurdur*.

Sizden ricam: Bu yolculukta bu kitabın size eşlik etmesine izin verin. Gönül kapınızı ardına kadar açın, sükûtun sesini dinleyin, bahaneleri bırakın. Çünkü bu kitapta yazılan her satır, sizi daha özgür, daha farkında ve daha sahibi kılmak için var.

Mazeret, nefsin kendini temize çıkarma duasıdır.

BÖLÜM 1

KENDİNE GEÇ KALANLAR

*İnsan, kendini bilmekle
geç kalırsa, ömrünün tamamı
aramakla geçer.*

Kalbim Meşguldü, Bildirimlere Bakıyordum

*Unutmayalım ki; insan yapamadığını kader sanır,
yapmak istemediğini ise mazeret.*

Evet, kalbim meşguldü ama uzun süre meşgul olanın gerçekten kalbim mi, yoksa dikkatim mi olduğunu ayırt edemedim. Belki de mesele buydu: Meşgul olan kalbim değildi; kalbin yerine geçen, bin parçaya ayrılmış dikkatimdi. Bildiğim kadarıyla kalp dağılmaz; kalp ya yönelir ya da uzaklaşırdı. Dağılan şey kalp değil, yönünü kaybetmiş dikkatim olmalıydı.

Ekran her aydınlandığında gözümden ziyade sanki kalbim dönüyordu. Bir titreşim, bir ses, bir işaret... Hepsi küçük ama ısrarlı çağrılardı ve ben her defasında içimde bir şeyden vazgeçerek cevap veriyordum. Her bildirim, bilincimi yönlendiren küçük bir *gel* çağrısıydı fakat bu çağrı hakikate değil, dağınıklığıydı. Tasavvufta kalbin tek bir merkeze yönelmesi *zikir* olarak adlandırılırken, ben sanki her bildirimle o merkezden biraz daha uzaklaşıyordum.

İnsan yüreği bu kadar sık çağrılmayı sevmez; çünkü kalp çağrıldığında durmak, tefekkür etmek ister. Biz ise onu sürekli yarım bırakmaya alıştırdık. Duramayan kalp derinleşmez, derinleşemeyen kalp ise anlam üretemez. Bu yüzden mesele yoğunluktan ziyade, istikrarın parçalanmasıydı. Eskiden insan bir şeye tutulurdu; bir sevdaya, bir korkuya, bir iyiliğe ya da bir umuda. Şimdi tutulmuyor, sürükleniyor, daldan dala atılıyor. Çünkü tutulmak düşüncenin bir yerde odaklanmasıdır, sürüklenmek ise kalbin hiçbir yerde duramamasıdır. Günümüz insanının trajedisi, mazeret üretirken savrulduğunu hissedememesidir.

Dikkatin olmadığı yerde yaşananlar birikir ama derinleşmez. Bu yüzden günümüz insanı çok şey yaşadığını zanneder ama az şey hissettiğinin farkında değildir. Yaşadığımız çağda insan kalbini kaybetmedi; onu bin parçaya ayırdı. Bir parçası ekranda, bir parçası geçmişte, bir parçası gelecekte... Bulunduđu ana düşen pay ise her geçen gün biraz daha azalıyor. Kalp parçalandıkça bir hakikat daha ortaya çıkıyor: Kalp aynı anda birçok şeye ait olabilir ama hiçbirine tam ait olamaz. İşte tevhit kalbin tekleşmesidir; dağınlık ise içsel bir bölünmüşlüktür.

Hiçbir şey yürekte iz bırakmıyor çünkü hiçbir şey orada yeterince kalmıyor. İz zaman ister, zaman ise dikkat.

Şimdi şöyle düşünebilirsin: *Kalbin kaç parça ve sen neredesin?*

Gündelik hayatın içinde karşılaştığımız ve her geçen gün daha da fazla hissettiğimiz

huzursuzluk, çoğu zaman yorgunlukla karıştırılıyor. Oysa yorulan bedenden ziyade, toparlanamayan kalptir. Bu yorgunluğun da yükten ziyade yönsüzlükten geldiği kanaatindeyim. Yönünü kaybeden kalp neye tutunacağını bilemez ve bu belirsizlik yorgunluk olarak hissedilir. İnsan bir şeye uzun süre bakmadığında, bir duyguda, bir düşüncede veya bir hakikatte duramadığında yorulur. Kur'an kalpten söz ederken onu bir merkez olarak anlatır. Görmenin, anlayanın, yön bulmanın ve en önemlisi düşünmenin yeri olarak, "Onların kalpleri vardır ama onunla kavrayamazlar," der. Burada kastedilen, eksiklikten daha çok meşguliyettir. Yani sorun kalbin olmaması değil, yanlış şeylerle dolu olmasıdır. "Kişinin kendisini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesi, Müslümanlığının güzelliğindendir," hadis-i şerifini hatırlayalım.

Kalp boş kalmaz, kalmamalıdır; ancak neyle dolduğu insanın yönünü, karakterini ve en önemlisi kimliğini belirler. Bir değirmen taşı düşünün; içine ne atarsanız onu ürün olarak alırsınız ama boş kaldığında sadece kendi kendini öğütür. Bugünün insanını yoran şey hem günahın ağırlığı hem de gereksiz şeylerin kalabalığıdır. Gönül hanemiz sadece haramla kirlenmez, gereksiz meşguliyetlerle de kararır. Sürekli maruz kalınan şey, zamanla insanın karakterine dönüşür.

Bir şeyin haram olmaması, insana zarar vermeyeceği anlamına gelmez. Zira kalp sadece günahla kirlenmez, gafletle de yorulur. İnsan çoğu zaman açık bir yanlışın içine düşmez ama aynı şeyi tekrar ederek hakikatten yavaş yavaş uzaklaşır. Süreklilik, nötr olanı bile etkili hâle getirir. "Bana zarar veremez," diye düşünürsün ama bir bakış, bir alışkanlık veya bir uğraş başta önemsiz görünse de içimizde yer kapladıkça

başka şeylere alan bırakmaz. İnsanın cevheri sınırsız değildir; neyle dolarsa onunla şekillenir. Bu yüzden mesele sadece “Bu haram mı?” sorusu değildir. Asıl soru şudur: *Bu beni neye yaklaştırıyor, neyden uzaklaştırıyor?*

Eğer bir şey bizi Allah’ı hatırlamaktan alıkoyacak kadar yer kaplıyorsa, adı ne olursa olsun kocaman bir ağırlığa dönüşür. İnsan çoğu zaman bunu günah işlediği için değil, gereksiz şeyleri sürekli yaptığı için hisseder. Her bilirim küçük bir çağrıdır, her çağrı ise kalpte küçük bir kopuştur. Bu kopuşlar fark edilmez ama zamanla birikir. Beyin ilk andan itibaren bloke olur ve gün sonunda insan kendini eksik hisseder; ne izlediğini tam hatırlar ne de neden bu kadar yorulduğunu bilir. Çünkü kalp, yaptığı şeylerin ağırlığından ziyade yapamadığı hikmetlerin mesuliyetinden yorulmuştur.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) kalbi anlatırken bedendeki bir et parçasından söz eder; o salih olursa her şeyin düzeleceğini, bozulursa her şeyin bozulacağını söyler. Fakat geldiğimiz noktada mesele sadece bozulma değildir, zira kalp bozulmadan da işlevsizleşebilir. Yani en büyük tehlike kötülükten ziyade, dağılmış zihin ve gönül haritamızdır. Nihayetinde toparlanacak zaman, susacak alan kalmıyor. Bu yüzden namaz aceleye geliyor, dua kısa tutuluyor, zekât en alt sınırdan veriliyor ve sükût rahatsız edici bulunuyor.

İnsan, manevi cepheye çekilmeyi unuttu. Oysa zaman zaman iç dünyasına sığınmayan insan kendini yeterince tanıyamaz; kendini tanımayan insan ise hep bir kurtarıcı bekler. Manevi zenginlik kalabalık içinde güçlenmez, insanın

arada yaşadığı yalnızlıkta derinleşir. Tasavvuf ehlinin *kesret* dediği şey tam da budur: Çokluk sarhoşluğu. Kesret sadece çokluk değil, dağınık çokluktur. Her şeyin olduğu ama hiçbir şeyin merkez olmadığı o puslu hâl... Bu hâlde kalp sarhoş olur ama asla doymaz.

İnsan ya tek bir merkeze yönelecek ya da parçalanacaktır. Bunun ortası yoktur.

Şöyle tarif etmek gerek: Her şey vardır ama birlik yoktur; her ses duyulur fakat hakikatin sesi seçilemez. İnsan her şeyi takip ederken kendini takip etmeyi bırakır. Herkesle bağlantı hâlinededir, ne ilginçtir ki kendiyle irtibatı kopuktur. Hızlıca dijital dünyayı bir düşünün. İnsan başkalarıyla bağlantı kurdukça kendisiyle bağlantısını kaybediyorsa, bu bir iletişim değil; bir kaçış ya da bir koparılıştır. Aziz Kitabımız, “Kalpler ancak Allah’ı anmakla mutmain olur,” derken bizlere bir temenni sunmaz, bir teşhis koyar. Bu bir öneri değil, açık bir kanundur.

Defalarca aynı eylemi yapmak sadece dilin tekrarı olmaz; kalbin yönünü tek bir merkeze çevirmek olarak da anlaşılır. Allah kalpte yer kaplamaz; tam tersine, insan gönül kâbesinde yer açmadıkça O’nu hissedemez. Hayatın gereksizlikleriyle içimiz doluyorsa oraya hakikat sığmaz. Kalbi boşaltmak, doldurmaktan önce gelir. O zaman ne yapmalıyız? Önceliklerimizi iyi belirlemeliyiz.

Belki de asıl mesele şudur: Kalbimiz meşgul olduğu şeylere temas etmiyor. Çok bakıyoruz ama az görüyoruz, çok duyuyoruz ama az işitiyoruz, çok konuşuyoruz ama

kalbimiz susuyor. Peki sonra ne oluyor? Susturulan kalp bir süre sonra konuşmayı bırakıyor. En büyük kayıp da bu değil mi? Kalbinin artık seni gerçek kurtuluşa çağır-maması...

Zihnim ekranların ışığında oyalanırken, iç âlemime düşen nurdan işaretleri fark edemedim. Oysa insanın doğru yola yönelişi, çoğu zaman açılmayan, tabiri caizse “spama düşürülen” mesajlarla başlar. Allah insana sürekli bir hitap içindedir. Alıcılarımız açıksa, zihnimiz berraksa, ruhumuz meyyalse ve yüreğimiz meftunsa o mesajları hasretle bekleriz; değilse siler geçeriz. Tasavvufta *hatır* denilen o latif dokunuş, gürültüyü seven nefisten ziyade sükûta yaklaşan ruhun duyabildiği bir davettir. Bildirimlerin peşinden sürüklenen dikkat, bir süre sonra sadece vakti değil, basireti de tüketir. Çünkü her dağınıklık, insanı biraz daha kendinden ve hakikatten uzaklaştırır.

Hakikat ise bağırır. İnce bir sızı gibi yaklaşır; bazen bir huzursuzlukta, bazen ansızın çöken bir boşlukta, bazen de gecenin en koyu deminde hissedilir. Kul onu duyabildiği ölçüde kendine yaklaşır, görmezden geldikçe içindeki pusulayı kaybeder. İşte bu yüzden gaflet sadece unutmakla kalmaz; insanın yaratılışındaki hikmeti perdeleyen bir güce dönüşür. Nefis kalabalığı sever, ruh ise derinliği... Biri oyalandıkça çoğalır, diğeri sustukça belirginleşir. İnsan da hangi sese daha çok kulak verirse zamanla ona dönüşür. Bu yüzden bazen bir ekranı kapatmak, sadece bir cihazı susturmak değildir; iç âlemde üzeri örtülen gerçeğe yeniden yer açmak, o sessiz ruhani çağrıya kulak kabartmaktır.